

DE HELD VAN DE VISSSEN

Marine Stewardship Council
Aquaculture Stewardship Council
& Amandine Thomas

DE HELO VAN DE VISSSEN

Marine Stewardship Council
Aquaculture Stewardship Council
& Amandine Thomas

WIST JE DAT?

Op de hele wereld eten mensen vis. Als er geen vis was, zouden meer dan een miljard mensen niet genoeg te eten hebben. Bovendien is het inkomen van maar liefst 250 miljoen mensen afhankelijk van vis. Zij werken allemaal in de visserij of viskweek.

Dit is Omar.

Zoals veel jongetjes van zes houdt hij van schelpen verzamelen op het strand, schrijven in het natte zand en de krabben bekijken die onder de rotsen schuilen. Later wil hij vissen kweken, kapitein worden van een schip, of misschien wel visser.

Maar vandaag is er iets wat hem verdrietig maakt. Tussen de schelpen liggen flessendoppen en stukken plastic. Tussen zijn tenen ziet hij piepkleine, gekleurde plasticdeeltjes in het goudkleurige zand... En daar, net onder het wateroppervlak, wriemelt een visje in een stuk rondrijvend visnet.

Maar waar komt dit visje vandaan? Vraagt Omar zich af terwijl hij het haastig uit het net bevrijdt. Hoe is het verstrikt geraakt? Oceanen hebben geen grenzen, dus wie weet komt dit visje wel van de andere kant van de wereld! Is het geboren in een meer, een rivier of diep op de zeebodem? Omar eet vaak vis, maar deze vragen zijn nooit eerder bij hem opgekomen. Hij wil het mysterie ophelderen en duikt één-twee-drie onder water, zonder achterom te kijken.

Hij is nog maar net aan het zwemmen of een raar stemmetje en klikgeluidjes trekken zijn aandacht...

Wow! Een kreeft! denkt Omar bij zichzelf. Nieuwsgierig nadert hij het schaaldier dat even lang is als zijn arm en gewapend met blauwe glanzende scharen.

“Euh, ik wil graag weten waar vissen vandaan komen!”

“Ah, ik kan je wel helpen! Ik heb veel gereisd en oceanen hebben geen geheimen meer voor mij. Wacht, ik ga met je mee!”

Ach, waarom niet? denkt Omar bij zichzelf. Hoe dan ook heeft hij niet echt een keuze: de kreeft (een echte waaghals) is al op zijn rug geklommen en roept vol vertrouwen:

OP PAD!

WIST JE DAT?

Tegenwoordig is wereldwijd ongeveer de helft van de vis, schaal- en schelpdieren die wij eten in het wild gevangen en de andere helft is gekweekt. In de hele wereld eten we gemiddeld 20,5 kilo zeeproducten per persoon per jaar! In Nederland zijn vooral zalm, haring en tonijn populaire vissen. Mosselen en garnalen zijn populaire schelpen en schaaldieren. Per persoon eten we er bijna 11 kg van.

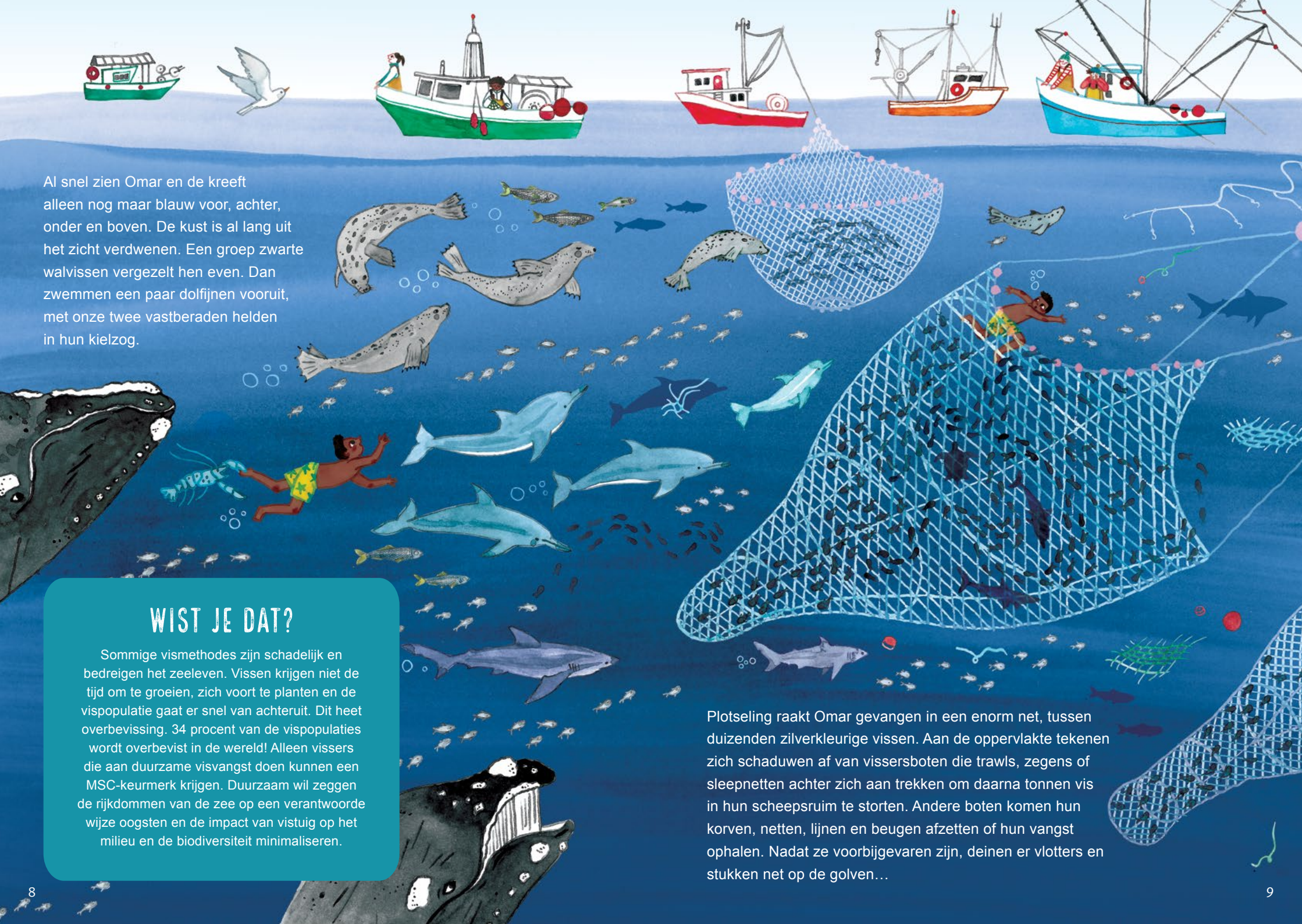
Ze zijn nog maar net op weg of ze staan oog in oog met eigenaardige bouwwerken...

“Maar wat zijn dat voor dingen?” vraagt Omar aan zijn gids.

“Dit is een oesterkwekerij”, antwoordt het schaaldier. “Een kwekerij? Maar ik dacht dat oesters in het wild leven!”

“De oesters ontstaan ook in het wild! Maar in Nederland worden kleine oesters opgevisst en vervolgens met zorg opgekweekt. Dat gebeurt wel in de natuur zelf. Duurzame kwekerijen zorgen dat er genoeg oesters overblijven, en dat de bodem en ander zeeleven niet beschadigd raakt.”

Terwijl Omar toekijkt hoe de oesterkwekers te werk gaan, is de ongeduldige kreeft alweer onderweg. Ze neemt haar missie wel heel serieus!

Al snel zien Omar en de kreeft alleen nog maar blauw voor, achter, onder en boven. De kust is al lang uit het zicht verdwenen. Een groep zwarte walvissen vergezelt hen even. Dan zwemmen een paar dolfijnen vooruit, met onze twee vastberaden helden in hun kielzog.

WIST JE DAT?

Sommige vismethoden zijn schadelijk en bedreigen het zeeleven. Vissen krijgen niet de tijd om te groeien, zich voort te planten en de vispopulatie gaat er snel van achteruit. Dit heet overbevissing. 34 procent van de vispopulaties wordt overbevist in de wereld! Alleen vissers die aan duurzame visvangst doen kunnen een MSC-keurmerk krijgen. Duurzaam wil zeggen de rijkdommen van de zee op een verantwoorde wijze oogsten en de impact van vistuig op het milieu en de biodiversiteit minimaliseren.

Plotseling raakt Omar gevangen in een enorm net, tussen duizenden zilverkleurige vissen. Aan de oppervlakte tekenen zich schaduwen af van vissersboten die trawls, zegens of sleepnetten achter zich aan trekken om daarna tonnen vis in hun scheepsruim te storten. Andere boten komen hun korven, netten, lijnen en beugen afzetten of hun vangst ophalen. Nadat ze voorbijgevaren zijn, deinen er vlotter en stukken net op de golven...

Gelukkig houdt de kreeft het hoofd koel. Met haar scherpe scharen bevrijdt ze snel de gevangenen uit het net: een enorme school vissen, een kleine walvis en twee zeehonden. Omar is geschrokken, maar ongedeerd.

“Heb je gezien hoeveel vissen er gevangen zaten!” zegt de jongen boos.

“Dat noemen we overbevissing!” antwoordt de kreeft. “Gelukkig zijn er ook vissers die duurzaam vissen”, voegt ze toe. Ze laat Omar een net met mazen zien waaruit jonge vissen kunnen ontsnappen. Uit een ander net met een schildpaddenuitlaat ontsnapt een lederschildpad zonder een schrammetje.

“Maar.. waar zijn we eigenlijk?” vraagt Omar aan de schildpad, want de vissersboot heeft hen ver van de Nederlandse kust meegevoerd.

“In de Noorse Zee”, antwoordt de schildpad. “Maar omdat jullie alle dieren bevrijd hebben, kan je mij volgen, ik breng jullie terug naar de kust!”

Terwijl de schildpad naar de kust van Noorwegen zwemt, merkt ons trio grote kooien op die vredig in zee drijven. “Dit is een verantwoorde zalmkwekerij”, legt de schildpad uit. En ze wijst met haar zwemvin naar de vissen, die hen nieuwsgierig aankijken. Omar, gerimpeld als een pruim na een paar uur in het water, besluit om de kwekers die bezig zijn rondom de kooien aan te spreken.

“Hallo! Kunt u mij alstublieft vertellen hoe ik terug naar Nederland kan, samen met mijn kreeft?”

WIST JE DAT?

Overal ter wereld kunnen verantwoorde viskwekers een ASC-keurmerk behalen. Ze moeten er dan voor zorgen dat de zeebodem schoon blijft, de waterkwaliteit goed is en de dieren in goede gezondheid verkeren.

Zo helpen ze om de biodiversiteit en lokale ecosystemen in stand te houden. Ze zorgen ook voor goede werkomstandigheden en eerlijke lonen voor hun personeel en houden rekening met de omwonenden.

WIST JE DAT?

Ongeveer 10 procent van het afval in de oceaan is afkomstig van maritieme activiteiten, bijvoorbeeld transport, visvangst en watersport. Nog eens 10 procent is afkomstig van de kust en de overige 80 procent komt uit het binnenland. Het komt in zee terecht door de wind, via rivieren en zelfs via het riool!

Bij dageraad gaat Omar met zijn kreeft aan land in een haventje. De vissersboten lossen er hun vangst na een lange nacht werken. Terwijl het jongetje zwaait naar de vissers, neemt hij zich plechtig voor dat, als hij ooit schipper, visser of viskweker wordt, te zorgen dat de oceanen en hun bewoners veilig zijn. Nee maar! Het is tijd om afscheid te nemen van de kreeft die al stilletjes in het water gegleden is.

“Vergeet niet”, roept het schaaldier uit, “je kunt op me rekenen voor je volgende avontuur!”

Omar knikt enthousiast: hij wil de oceanen graag verder verkennen. Hij moet nog zoveel leren voordat hij ze goed kan beschermen!

EINDE

De zalmkwekers zijn verwonderd en gecharmeerd door ons bizarre duo. Ze roepen de hulp in van een vissersbootje aan de horizon. De vissers vinden een omweg niet erg. Terwijl ze het jongetje en de kreeft aan boord helpen klimmen, vertelt Omar hen gretig hoe zijn avontuur begonnen is: met een vis die gevangen zat in een stukje net.

“Ah, dat is *spookvisserij*”, legt één van de vissers uit.

Stukken net en vislijn, delen van kooien, hele boten – kortom, afval van visvangst en viskweek – raken op drift in zee en blijven heel wat dieren in de val lokken! Gelukkig trekken steeds meer vissers, kwekers, verenigingen en wetenschappers ten strijde tegen dit probleem. Samen zoeken ze naar oplossingen om het afval beter te sorteren, plastic te vermijden en zo weinig mogelijk materiaal te verliezen op zee. De enthousiaste vissers vertellen honderduit. Maar onze held is moe en al snel valt hij in slaap, terwijl de trouwe kreeft de wacht houdt.

TOT
ZIENS!

WIST JE DAT?

Om oceanen, meren en rivieren te beschermen werken ASC en MSC samen met tal van viskwekers en vissers, over de hele wereld. Deze laatste moeten aan een heleboel vereisten voldoen om een ASC- of MSC-keurmerk te krijgen! Dankzij deze keurmerken kunnen consumenten producten van verantwoorde viskweek of duurzame visvangst kopen. Op die manier help je het zeeleven te beschermen, net zoals Omar!

MEER INFORMATIE

ASC

De Aquaculture Stewardship Council (ASC) is een internationale organisatie zonder winstoogmerk die zich al 10 jaar inzet om kwekers van vis-, schaal- en schelpdieren te laten overstappen op een duurzamer model. En dat is dringend nodig! Want naarmate de bevolking groeit, stijgt ook de vraag naar vis. Wilde visbestanden staan erg onder druk en allerlei vis, schaal- en schelpdieren, worden intensief bevestigd of overbevestigd. Aquacultuur (of viskweek) kan een uitstekende oplossing bieden om aan de wereldwijde vraag voor vis te helpen voldoen en tegelijkertijd de druk op visbestanden te verminderen, op voorwaarde dat kwekers verantwoord te werk gaan met respect voor de natuur, hun werknemers en de omwonenden. Jij kunt hierbij helpen en je bij deze beweging aansluiten door voor het groene ASC-logo te kiezen wanneer je gekweekte zeeproducten koopt. Voor meer informatie over onze activiteiten surf je naar: www.asc-aqua.org/nl/

MSC

De Marine Stewardship Council (MSC) is een internationale non-profit organisatie die in 1997 is opgericht om een bijdrage te leveren aan de gezondheid van de oceanen door duurzame visserij te erkennen en te belonen. MSC is het enige wereldwijd erkende keurmerk en certificeringsprogramma voor duurzaam wildgevangen vis.

Wij werken samen met onderzoekers en wetenschappers, verenigingen voor natuurbescherming, visbedrijven en producenten van zeeproducten, consumenten en burgers, die zich allen inzetten om praktijken in de gehele visketen te verbeteren. Ook jij kunt in actie komen en je bij deze beweging aansluiten door wilde vis met het blauwe MSC-keurmerk te kiezen. Op onze website www.msc.org/nl vind je allerlei nuttige informatie (vissoorten, vistechnieken, getuigenissen van vissers, recepten).

DE HELD VAN DE VISSEN

Ieder jaar organiseren ASC en MSC gezamenlijk een nationale bewustmakingcampagne in de laatste week van september: de Bewuste Visweek. Deze campagne heeft tot doel om consumenten vis aan te bieden die afkomstig is van duurzame visvangst (MSC) of verantwoorde kwekerijen (ASC). Door producten met deze labels te kiezen helpen consumenten het zeeleven en onze oceanen, rivieren en kwetsbare kusten te beschermen. Het keurmerk ondersteunt vissers en kwekers die met zorg te werk gaan. Ter gelegenheid van de campagne wordt het boekje "De held van de vissen" verspreid bij het grote publiek. Het boekje is een pedagogisch hulpmiddel om de allerjongsten te leren hoe belangrijk het is om de natuur en natuurlijke bronnen te beschermen.

TEKST

Marine Stewardship Council,
Aquaculture Stewardship Council,
Amandine Thomas

ILLUSTRATIES

Amandine Thomas
www.amandine-thomas.com

BRONNEN

Pagina 1-5
1 miljard: rapport SOFIA, FAO 2018
250 miljoen: World Fish Center
Pagina 5-6 en 8-9
24 kilo: VLIZ vis- en zeevruchtengids 2018
11 kilo: GfK
Andere cijfers: Rapport SOFIA, FAO 2020
Pagina 12-13
Surfrider Foundation Europe

© 2020, Marine Stewardship Council,
Aquaculture Stewardship Council,
Amandine Thomas

Alle rechten van reproductie,
aanpassing en vertaling, geheel of
gedeeltelijk, zijn voor alle landen
voorbehouden.

GEDRUKT IN Nederland, in september
2020

MAAR WAAR KOMT DE VIS OP ONS BORD DAN VANDAAN?

Die vraag stelt de zesjarige
Omar zich, zonder enig
vermoeden dat hij op het punt
staat een ongelooflijk avontuur
te beleven.

Onze nieuwsgierige held gaat
een moedige kreeft achterna
en ontpopt zich tot een ware
ontdekkingsreiziger!

GECERTIFICEERD
DUURZAME
VISSERIJ
MSC
www.msc.org/nl

VERANTWOORDE
KWEK
asc
GECERTIFICEERD
ASC-AQUA.ORG

